

СЕКЦІЯ 24. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

АНТАГОНІСТИЧНІ ПРОТИРІЧЧЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Вандишева-Ребро Н.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Людство за час свого існування накопичило дуже багато різних знань та уявлень про світ, варто згадати, що у 19 столітті існував так званий «Розмовник-лексикон для освічених прошарків», в якому було під 4300 поняттями викладено усе людське знання того часу, для цього знадобилося 2000 сторінок. У сучасному світі лексикологічні CD-ROM-и фіксують майже півмільйона слів-понять, а освічений громадянин має можливість блукати в Інтернеті крізь знання усього світу. Виходить, що й людського життя вже не достатньо для того, щоб охопити усе те знання, яке людство збрало лише протягом ХХ століття. Проблема не тільки у кількості, але ще й у якості та наслідках пізнання. Кліматичні катастрофи, біологічна зброя та багато іншого призвели до того, що дослідники все більше сумнівів мають щодо наслідків пізнання та їх застосування.

До ХХ століття моделі світобачення людини завжди були упорядковані, тобто мали центр та розумно влаштовану систему властивостей і предметів. В античні часи таким центром вважали роду людину як міру всіх речей, за середньовіччя – Бога, у гуманістів Відродження – це творча вольова особистість, у просвітників – Розум, у ХІХ ст. – індивідуальність. Навколо центру групувались цінності у вигляді бінарних опозицій: рай і пекло, розум і неосвіченість, добро і зло й тощо, без яких картина світу, здавалось, не могла існувати. У цій картині світу людина завжди прагнула знайти своє місце, відповісти на запитання: хто я є, що я можу? За традиційними антропологічними уявленнями це місце задане якоюсь людською першосутністю. Але у ХХ ст. стало зрозумілим, що ніхто і ніщо цього місця не гарантує. Пізнаючи світ за допомогою розуму, людина розкладає його цілісність на елементи, шукаючи схоже, повторюване або протилежне, а потім конструює з них штучну єдність. Далеко не кожна людина знає будову тих приладів та механізмів, якими користується. Нещодавні цінності та орієнтації поставили людину на межу існування. Зважаючи на те, що в інформаційній сфері були задіяні економічні інтереси, розуміло, що ніхто не буде займатися питанням ментальних порушень до яких призводить обладнання. До того ж потрібен дуже високий рівень вивчення розуму, який робить можливим з'ясування сутності та розміру найвищих якостей людини, котрі сьогодні знищуються.

Сучасна людина край рідко існує в ситуації, коли від неї чекають на власне мислення, бо всі свої знання та міркування вона отримує у готовому вигляді, внаслідок чого цілий ряд інтелектуальних функцій людини виявився не затребуваним. Дуже важко сказати, наскільки комп'ютер відповідає ідеї прогресу, мабуть, коли допомагає людині виконувати механічну роботу, але в той же час деформує її розум та збіднює її внутрішній потенціал. Дуже важко довести сьогодні за допомогою сучасної науки, якої шкоди зазнала та зазнає сама найголовніша якість розуму, а саме свідомість людини.